

dimarts, 30 de juny de 2026

Un joc que trenca estereotips per conèixer la societat ibera

La UdL i l'Irtirta Arqueologia editen una caixa de cartes de rol

Aiunin l'aprenent de remeiera, *Desailaur* la caçadora, *Belesiar* la guerrera, *Urgidar* el mestre de la forja i *Sillibor* la sacerdotessa són alguns dels personatges d'**Ibèrikon**, un joc de cartes sobre rols, oficis i poder en temps dels ibers que acaben de treure al mercat la Universitat de Lleida (UdL) i l'empresa l'Irtirta Arqueologia SL. Basades en el coneixement científic acumulat al llarg de dècades pel grup de recerca consolidat de la UdL **ARQHISTEC** [<https://portalrecerca.udl.cat/grupos/45027/detalle>] en jaciments com els Vilars d'Arbeca o l'*oppidum* de Gebut (Soses), les cartes busquen trencar amb imatges preconcebudes sobre la **societat ilergeta** [<https://ca.wikipedia.org/wiki/Ilergets>] que es va desenvolupar entre els segles VI i I aC.

Un dels trets principals d'Ibèrikon és que reflecteix tant el gènere femení com el masculí en tres franges d'edat: infants, adults i persones madures. "Durant les visites que fem als jaciments, habitualment ningú pregunta pels nens i la gent gran, i eren una part important de la societat", destaca la catedràtica de Prehistòria de la Universitat de Lleida i una de les responsables del projecte, Natàlia Alonso Martínez. "El joc ens ajuda a visualitzar com eren els habitants dels pobles i ciutats al temps dels ibers amb total rigorositat", afegeix.

El joc està basat en una idea de l'arqueòloga Ares Vidal Aixalà, que va plantejar una primera idea "més casolana", segons explica, durant un cap de setmana ibèric a la Fortalesa dels Vilars. A partir d'aquí, un equip de cinc investigadores ha trigat tres anys a desenvolupar el producte final, que han testat mitjançant diferents tallers a escoles. Amb dibuixos de l'il·lustrador del Baix Ebre Lluís Chavarria Martí i el suport de la Unitat de Cultura Científica i de la Innovació (UCCI [<https://ucci.udl.cat/ca/>]) de la UdL, la distribució d'Ibèrikon anirà a càrrec de la unitat d'**Edicions i Publicacions** [<https://www.publicacions.udl.cat/>], que també el vendrà a la seua botiga física, al campus de Cappont.

El disseny de les cartes ha tingut en compte molts detalls com ara els noms dels personatges, amb l'assessorament de Víctor Sabaté Vidal en l'àmbit de l'onomàstica ibèrica; les activitats que realitzen, els seus rols dins de la comunitat, els objectes que els acompanyen o fins i tot els colors de les seues vestiments, d'acord amb els pigments que s'utilitzaven a l'edat del Ferro.

Detall de les cartes / Foto: Premsa UdL

La caixa conté dos baralles amb 42 cartes cadascuna (14 de cada grup d'edat) i permet dos modalitats de joc diferents. Una es basa en la dinàmica del "qui és qui" per endevinar el personatge que té el contrincant, tot fent preguntes sobre les seues característiques (gènere, vestimenta...). L'altra funciona més com un joc de rol i té com a objectiu esdevenir el cabdill del poblat. Per això, entren en escena les puntuacions de les característiques: coneixements, lideratge, habilitat i empatia. "Per exemple, qui té el màxim nombre de punts en empatia i un dels més alts en coneixements és Sokedeiaunin la llevadora, el que la converteix en una de les figures més importants", explica Ares Vidal.

"Amb Ibèrikon volem atansar a tota la ciutadania una imatge el més clara possible de com funcionava la societat ibera en totes les seues dimensions: pagesia, artesanía, conflictes, creences, política...", destaquen les investigadores que han participat en el projecte. El joc reflecteix tasques com el sentinella, la teixidora, l'aristòcrata guerrer, la ceramista o el carnisser. A més de Natàlia Alonso i Ares Vidal, en el desenvolupament han intervingut Alba Castellano Aragonés, Georgina Prats Ferrando i Ariadna Nieto Espinet; totes elles membres del grup GIP-ARQHISTEC de la Universitat de Lleida.

El repte ara és la comercialització. De moment s'ha fet una primera edició de 500 unitats que es volen distribuir a través de la botiga d'Edicions i Publicacions de la UdL, centres d'interpretació, museus i equipaments vinculats al patrimoni arqueològic. Les promotores del joc també estudien la possibilitat de fer una versió en castellà donat l'interès que pot despertar en altres indrets de l'Estat amb tradició ibera.

Alonso i Vidal, promotores del joc / Foto: Premsa UdL